

SLOVENSKI NAROD.

Izhaja vsak dan, razen ponedeljke in dneve po praznikih, ter velja po pošti prejemati, za avstro-ogerske dežele za celo leto 18 gold., za pol leta 8 gold., za četrt leta 4 gold. — Za Ljubljano brez pošiljanja na doma za celo leto 13 gold., za četrt leta 3 gold. 30 kr., za en mesec 1 gold. 10 kr. Za pošiljanje na dom se računa 10 kraja, za mesec, 30 kr. za četrt leta. — Za tuje dežele za celo leto 20 gold., za pol leta 10 gold. — Za gospode učitelje na ljudskih šolah in za dijake velja znižena cena in sicer: Za Ljubljano za četrt leta 2 gold. 50 kr., po pošti prejemati za četrt leta 3 gold. — Za oznanila se plačuje od četiristo stopne petit-vrsto 6 kr. če se oznanilo enkrat tiska, 5 kr. če se dvakrat in 4 kr. če se tri- ali večkrat tiska. Vsakokrat se plača štampilj za 30 kr. Dopisi naj se izvole frankirati. — Rokopisi se ne vračajo. — Uredništvo je v Ljubljani na celovski cesti v Tavčarjevi hiši „Hotel Evropa“. — Gledališče, na katero naj se blagovolijo pošiljati naročnine, reklamacije, oznanila t. i. administrativna redi, je v „Narodni tiskarni“ v Tavčarjevi hiši.

V Ljubljani 22. dec.

„Slovenski Narod“ bode tudi v novem letu, ki se nam bliža, izhajal kot prvi in edini slovenski dnevnik. Da mu ostanejo dozdanji stari prijatelji zvesti podporniki, to sme upati. A mi bi radi, da bi se mu število naročnikov in bralcev še pomnožilo. In to bi bilo lahko, ako stori le večina naših zavednih prijateljev in bralcev domovinsko svojo — naravnost rečemo — dolžnost do slovenskega novinarstva, kot glavnega glasila narodnega gibanja in delovanja. Koliko prilično premožnih Slovencev je, ki sicer radi bero naš list, a niso naročeni, ker ga drugod dobodo za brati, nepomislivi, da tako narodnemu delu svojo pomoč odtegujejo, ker pri nas žurnalitika nij še obrt, nego terja še sploh več ali menj žrtev. Koliko gostilnic, kavarn in družih javnih prostorov je, kamor Slovenci, naši somišljeniki zahajajo, kjer vsakovrstne tuje novine leže, a ne zmislijo se morda kaki trije, da bi rekli lastniku prostorov: naroči si ta in ta časopis, če ne, nas ne boš videl več v svoji krčmi ali kavarni. Tako tam eden, tam zopet eden pridobljen, nastalo bode število, in to bode na korist listu samemu in vsem naročnikom, kajti naša želja in prizadevanje bode le to: kako list izboljšati in razširiti. To pa je le mogoče z občno podporo vseh svobodomiselnih Slovencev.

Iz deželnih zborov.

Štajerski deželni zbor.

[Izv. dop.]

10. seja 18. decembra. Na dnevnem redu je predlog šolskega odbora o odpravi šolnine in uredjenji učiteljskih

plač. Poročevalec je dr. Sernec. Zbornica je dobro obiskana, na galeriji je videti mnogo učiteljev.

Dr. Sernec utemeljuje nasvete šolskega odbora. Deželni odbor je vsled draginje izpoznal potrebo, da bi se plače ljudskih učiteljev za 100 gl. na leto povišale. Šolski odbor pa gre še dalje in priporočuje, da se 4. red učiteljskih plač opusti. Pri ustanovi 4 redov leta 1870 se nij mislilo, da je treba ozirati se na osobne razliknosti učiteljev glede njihove sposobnosti, nego da mora vsak ljudski učitelj po izpitih in vajah enake predpogoje dopolniti. Različne plače so se postavile samo glede dragine življenja v raznih krajih dežele. A izkustvo uči, da te razliknosti nijso tako velike, da bi trebalo četvero različnih plač. Velika nepristojnost za one kraje, ki so bili v 4. red uvrsteni, pa je bila, da so učitelji vedno se spreminjali, ker so prosili na boljše plačana mesta in da so taki kraji bili pogosto dalje časa brez učiteljev. To je na kvar poduku, kajti učitelj in učenec se morata tako rekoč drug drugemu privaditi in vedno potovanje učiteljev iz kraja do kraja ne da učitelju, da bi stopil v potrebne prijateljske razmere z ljudstvom. Zato so skoraj v vseh kronovinah le trojne plače, na Kranjskem celo le dvojne.

Ako se ustanove plače po 600, 700 in 800 gl., znašajo skupni stroški za ljudske šole 769.000 gl., od katerih se mora odračunati znesek 70.000 gl. za ona učiteljska mesta, ki so brez učiteljev. Za celi znesek plačajo šolski okraji 333.000 gl. (10 kraj. na gold. šolska priklada) in dežela 344.000 gl. Šolnina je izvzemši ljutomerski okraj že povsod odpravljena.

Poročevalec dr. Sernec priporočuje, naj zbornica sprejme predlog šolskega odbora.

V generalni debati so govorili Karajan, grof Platz, kateri v imenu konservativnih

poslancev izreka, da stoji njegova stranka na stališči lanske izjave, tedaj protestuje zoper odpravo šolnine: Reuter, Walterskirchen, Lohninger in še drugi.

Walterskirchen nasvetuje, da se načrt vrne šolskemu odboru v popravilo v tem smislu, da se vsi stroški za ljudske šole plačajo iz deželnega zaklada.

Po tehtnem odgovoru poročevalca dr. Sernca je bil zavržen predlog Walterskirchna z 32 proti 23 glasom. Konservativci so za Walterskirchnov predlog glasovali, Slovenci za Sernčev. Predlog šolskega odbora je bil potem za podlago špeciijelne debate sprejet.

Prihodnja seja 19. decembra. Nadaljuje se debata o šolski postavi.

Omenil sem, da je deželni odbornik dr. Schloffer v eni poslednjih sej razžalil finančni odbor, očitaje mu, da stavi lehkomišelnost in površno svoje predloge. Vsled tega je finančni odbor zahteval, da dr. Schloffer prekliče svoje besede. A dr. Schloffer tega nij hotel storiti, ampak se je, kakor pozivemo, odpovedal deželnemu odborništvu.

12. seja 20. decembra. Nadaljuje se debata o učiteljskih plačah in odpravi šolnine.

Po VIII. členu postave je šolnina na vseh javnih ljudskih šolah na Štajerskem od 1. oktobra 1874 naprej odpravljena.

Glede graškega mesta nasvetuje šolski odbor, da se mestu tretjina stroškov za plače učiteljske povrne iz deželnega fonda. To bi znašalo kakih 20.000 gl. na leto. Graško mesto plača namreč samo svoje učitelje, ki veljajo nad 50.000 gl. na leto. Poleg tega mora graško mesto tudi one deželne priklade plačati, katere so za šolske namene naložene. Poslanci graškega mesta dr. Rechbauer, Schreiner in drugi so skušali dokazati, da bi krivica bila za Gradec, ko bi ničesa ne dobival iz deželnega fonda. Vendar je deželni

Listek.

Pisma iz Gradca.

II.

En teden sem je v Gradci odprta razstava umotvorov risalne in malajoče stroke, med katerimi zavzema najznamenitejše mesto Kaulbachova slika Nero, ki predočuje zadnji obupni boj med spridenim ajdovstvom in mladim krščanstvom. Delo je one hvale vredno, katera se mu od vseh strani poklanja. Ali kakor nobeden spomin iz minolosti ne more, da ne bi vzbujal primerjanja s sedanjostjo, tako tudi dr. Mitterbacher, ki je brošuro izdal razlagajočo Kaulbachovo velikansko delo, pravi, da je denes katoličanstvo na istej stopinji, ko paganstvo za Nerona. Kakor se je dal Nero čestiti kot boga

Dionysa, tako, pravi dr. Mitterbacher, se je dal denes papež proglasiti za nezmotnega in si tako prisvojil eno božjo lastnost. Naj bode že temu kakor hoče, dozdeva se mi skoraj ko da bi bil boj, katerega je Kaulbachov čopek narisal, prouzročil več prepirrov v prijaznej Penzijeonopoli ob Muri. Naj v naslednjem nekaj o tem izpregovorim.

Gradec je po pravici na glasu zaradi svoje skrbi za legotnost svojih prebivalcev. V Gradci se stori za zlaščanje ubožnosti toliko, ko v redkih drugih mestih, vse tekmuje v milosrčnosti. Občinski zastop je dozda lepo razumljenje kazal za potrebe mesta in pridobil si glas modrega gospodarja. Kar naenkrat sklene občinski svet, da se ima verizni most, ki iz Murinega predmestja v mesto vodi, podreti in z lesenim nadomestiti. Ne glede na hibe v proračunu za prenare-

jenje mosta, Gradčan ne more poprijateljiti se z mislijo, da pride na mesto verižnega mosta lesen most. Kako težko bi se navadil gledati „a Holzbruckn“ tam, kjer je bila nekdanj precej znamenita za mesto „Kettenbruckn“. Zato prepri občinskih svetovalecev v „Tagesposti“, ki ima dostikrat očitovanje nevednosti in drugih podobnih poklonov. To je en prepri, ki neče nehati. — Drug prepri pa je manj interesanten. Preprija se namreč hišni lastniki, kdo in za koliko plačilo jim bode gnojne jame čistil in ravno denes protestira več hišnih lastnikov proti vsakateremu plačilu za odpravljanje nesnage iz njih hiš. — K drugim prepriom še prepri med tukajšnjimi slušatelji pravoslovja o balu juristov, in na zadnje prepri v deželnem zboru, kjer dr. Yrečko iz golih „didaktičnih“ razlogov slovenščino iz realnih šol izganja —

zbor in to po pravici sklenil, da se z Gradcem ne bode delala izjema in da ne dobi posebne podpore iz deželne fonda.

Dosti govorjenja je še bilo zaradi odločbe, koliko odstotkov morajo naložiti okraji na direktni davek, da se plačajo stroški za šole in učitelje. Dozdaj so okraji nalagali po 10 kr. na gold. direktnega davka brez priklad; šolski odbor nasvetuje, da tudi naprej se po 10 kr. nalaga, a na direktni davek s prikladami vred; to bi bilo skoraj za tretjino več, kakor dozdaj. Lohninger nasvetuje, da se naloži le 7 kraje. na direktni davek s prikladami vred in ta predlog je obveljal. Kar je potem premalo za učiteljske plače, doplača deželni fond. Že za leto 1874 se mora tako ravnati.

S tem so bile po tridnevni debati vse točke sprejete.

Učiteljske plače so uredjene tako, kakor se je dalo z ozirom na priznano potrebo povikšanja plač, a tudi na davkoplačevalce.

Dr. Sernec je kot poročevalec šolskega odbora imel teško stališče, a se skazal parlamentarično izurjenega govornika, ki ve kratko in jedrnatost odbiti protivne naskoke.

Potem pridejo na vrsto poročila finančnega odbora. Šub velja deželo 12.000 gld. na leto. Deželnemu odboru se naroča, naj prosi vlado, da dotičnim okrajnim glavarstvom ukaže, da na ogerski meji branijo ciganom prestop na Štajersko.

Za žandarmerijo, to je za stanovanje, plača deželni fond 15.000 gold., za predprego (Vorspann) 8500 gld. Posilna delavnica v Gradci kaže stroškov 12904 gold., a dohodkov le 3527 gl., tedaj doplača dežela 9377 gl. in stane vsaki v delavnici zaprti potepuh deželo 180 gl. na leto. Za požarno stražo na graškem gradu ima dežela 7650 gl. plačati; deželnemu odboru se ukaže, da vendar enkrat pogodbo z graškim mestom zaradi te straže dožene.

Seja se sklene. Zvečer bode še ena seja, potem se deželni zbor do 5. januarja odloži.

Goriški deželni zbor.

(Izv. por.)

(VI. seja 10. decembra.) — Več novih peticij se izroči dotičnemu odseku. — Glavar naznani, da je baron Pretis-u podaljšal dopust za 8 dnij. Polay-u se dovoli z večino glasov 14dnevni dopust. — Glavar poroča, kako je presv. cesar sprejel deputacijo, ko mu je poklonila zborovo čestitanje in kaj je odgovoril. — Dalje poroča, da je naročil gosp. ministru za notranja opravila zborovo

preprijaznost brez konca in kraja. Pa saj to je povsod. Samo da se v Gradci preprijazimo za stvari, ki so v življenju, v kranjskem deželnem zboru pa za moža, ki ga več nij. Želim torej mi in spravo! Naj Grabrijan v zadnji volji zahteva, da ga zraven nepokajenega s kadilnico dr. Spazzapana pokopljejo, dr. Bleiweis, naj ga zraven Zarnika ali celo zraven kakega „konfesijonslozarja“ v grob polože, Luka Jaran pa naj se s framasoni brati, Herman naj urednika „Presse“ objame in tako se spoprijaznimo in dajmo mrtvim počivati, tudi tedaj, ako jim nij kadilnica in strašno spačeno peta „libera“ in hripavo-grli „miserere“, še na zadnjem potu živcev trgala!

peticijo za izbris enoletnega davka in za podpore iz državnega zaloga, da se pomaga tukajšnjim kmetovalcem in delavcem, v tistih okrajih in občinah, kjer jih je slaba letina najhuje zadela. Omenja, da je vlada že poznala te razmere, da je celo cesar v svojem pogovoru obžaloval nezgodo, katera je zadela našo deželo, in da se je nadejati ugodne rešitve.

O prvih dveh točkah poroča poslanec Doljak v imenu finančnega odseka, po kojega predlogih se potrdita brez ugovora proračuna za l. 1874 deželno-občinskega in gospinskega zaloga.

Ker je deželni odbor preklical svoj predlog zastran združenja občin, odpade 3. točka dnevnega reda in jame se razpravljati četrti, to je Doljakov predlog zastran nekaterih prenapredb v deželnem redu in v odborovem organičnem redu.

Dr. Pajer opazuje, da se deželni odborniki gledé na določbo §. 34 deželnozbornskega opravnika ne morejo udeležiti razprave tega predmeta. Po Doljakovem predlogu bi morali namreč odborniki brezplačno službovati, stvar zadeva tedaj kolikor toliko osebni interes odbornikov in zato, meni Pajer, ne morejo pri razpravi navzočni biti. Sicer, zagotavlja dalje, da bi se oni ne udeležili te razprave, tudi če bi jim ne bilo prepovedano po omenjenem §. 34, — ker je stvar za nje vendar nekako delikatna.

Na to zapustijo 4 odborniki dvorano. Doljak pa ugovarja mnenju predgovornika in predlaga, naj zbor izreče, da so deželni odborniki dolžni udeležiti se razprave tega predmeta.

Glavar opazuje, da ne more pripustiti debate in glasovanja o tem predlogu, ako se mu ne izroči v postavni obliki. Potem pa konstatuje, da nij več postavnega števila poslancev v zbornici in sklene sejo.

(VII. seja 17. decembra.) Navzočnih samo 13 poslancev. Glavar naznani, da je došel vladni predlog, obsegajoč načrt postave zastran uredbe zdravstvenega poslovanja v občinah. Ta predlog se izroči v razpravo posebnemu odseku 5 udov (dr. Maurovich, del Torre, Benardelli, Winkler in Doljak).

Nekoliko novih peticij se izroči peticijskemu odseku.

Ritter in tovariši predlagajo, naj se poda državnemu zboru tudi letos peticija v dosego predilske železnice. Obvelja nujnost tega predloga in naloži se deželnemu odboru, ki naj se smatra kot odsek, da sestavi vlogo do prihodnje seje. (Tudi solnograški zbor je sklenil enako peticijo.)

Po prestopu na dnevni red se voli najprej en ud v deželno komisijo za uravnavo zemljišnega davka. Izmed 13 oddanih glasov je dobil državni poslanec Rudolf baron Tacco 11 in je tedaj izvoljen.

Doljak utrjuje svoj predlog zastran prenapredbe deželnega reda. Pravi, da se ima deželni odbor največ z deželo in z občinami pečati in da gospodje v mestu ne morejo poznati tako dobro dotičnih razmer in potreb, kakor jih poznajo poslanci iz dežele. Da bodo tudi volilci, ako obvelja njegov predlog, lahko svobodneje volili, ker jim ne bo treba gledati na to, da se izvolijo vsaj štirje poslanci, bivajoči v goriškem mestu. Predlaga, naj se ta stvar izroči posebnemu odseku treh udov.

Dottori podpira Doljakov predlog iz stališča večje svobode, nasvetuje pa, naj se da v razpravo istemu odseku, kateri ima pretresati vladni predlog zastran uredbe zdravstvenega poslovanja v občinah.

Ta predlog se potrdi.

Winkler motivuje svoj predlog, zadevajoč načrt postave, po kateri se odloči zadnji obrok 6 mesecev za naznanilo tistih pravic, katere so podvržene po cesarskem patentu 5. julija 1852 uradni ravni zemljiščno-odveznih komisij.

Ta predlog bode razpravljal odsek, obstoječ iz vseh poslancev.

Dottori poroča o načrtu postave zastran urejenja in vzdrževanja družbinih (konsorcijskih) potov. Načrt postave se potrdi brez spremembe.

Candussi bere poročilo finančnega odseka o računskih sklepih za l. 1872, deželne zaloga, provincijalnega ali dominikalnega zaloga in gospinskega zaloga, ki se potrdijo brez ugovora.

O zadnji točki poroča Gorjup v odborovem imenu o vprašanji, kdo ima založiti stroške za popraviljanje posutega zidu kraj potoka Hubelja v Ajdovščini. Stvar se izroči peticijskemu odseku.

Deperis interpeluje vlado, ali meni ohraniti tukajšnjemu deželnemu šolskemu svetovalstvu popolno neodvisnost, katera je postala zelo dvomljiva po nekaterih vladnih činih. Izvedelo se je namreč, da posreduje c. kr. namestništvo v Trstu vso korespondencijo mej omenjenim svetovalstvom in ministerstvom; uradni list piše, da je imenovan en sam administrativni šolski referent za celo Primorsko in nekateri časniki govorijo tudi o deželnem šolskem nadzorniku, kateri bi tudi imel za Goriško poslovati. Interpelanti vprašajo, kako se vjemajo ta dejanja z obstoječimi deželnimi postavami?

Podpisani so: Dr. Deperis, Teldorre, dr. Abram, dr. Maurovich, Doljak, dr. Žigon, Faganel, Dottori, grof Strassoldo.

Vladni komisar pravi, da bo predložil interpelacijo vladi in odgovoril o svojem času.

Prihodnja seja bode po novem letu.

Politični razgled.

Notranje deželo.

V Ljubljani 22. decembra.

V češkem deželnem zboru, kjer sami Nemci sede, zgodilo se je nekaj nepričakovanega. Vstal je namreč Nemec, NB. ustavoveren Nemec in ostro obsodil c. kr. ustavoverno nemško vlado, kateri je očital, da na Češkem krivice dela, kakor so: delegiranje porotnih sodnij, kolinsko vojaško ukvarjanje, itd. ter je koncem rekel: „minister Lasser je djāl, da zna c. namestnik meč boja in meč miru voditi; jaz verujem, da zna voditi meč boja, ne verujem pa, da zna voditi meč miru. Na Češkem vlada meč.“ To so moževe besede, zato so zbudile vse ustavake tem ostreje, čem resničneje so. Razume se, da so Nemci velik „hrup“ napravili, čuvši iz ust enega svojih tako obsodbo. Beseda Heinrichova pa pojde širom po svetu in bode imela svoj učinek. Ko bi vsi ustavoverni Nemci bili res tudi tako v resnici liberalni kot ta, potem bi bilo sprijaznenje lahko.

V moravskem deželnem zboru je cesarski namestnik surovo napadel poslance desnice, in trdil, da ne zastopajo večine Slovanov. Pražak je predsednika terjal, naj parlamentarično dostojnost tudi proti levici in

vladnemu zastopniku brani. Ker je bil vihar strašan, hotel je Kusy, naj se njegov predlog tikoma ustanovljenja slovanskih učilnic odloži za drugi krat; na zahtevanje predsednika pa ga je v dolgem govoru motiviral; predlog se je izročil šolski komisiji. Pri posvetovanji o proračunu za leto 1874 konstatira Meznik, da je lažljivo trdenje, da bi bila narodna stranka v proračunu leta 1871 izbrisala 90000 gl. in na ta način brezsrčno učitelje revij izročila. Narodna stranka je marveč še večji znesek zahtevala, a njen sklep nij bil sankcioniran, in zbor se je razpustil.

Vnanje države.

Na **Francoskem** ministerstvo Broglie hiti mečkati postave, ki se imajo utrditi zoper splošno pravico glasovanja in zoper moč javnega mnenja. Posebno kar se tiče splošne pravice glasovanja imajo monarhisti zelo čudne reakcionarne plane. — Tudi knjigotržvo in kolportáža se imata zelo omejiti. Po Depeyrovem načrtu knjigotržcem nij zadosti, da so brevetirani in pooblasteni, ampak imeli bodo pravico, prodajati le take knjige, ki jih kolportážna komisija dovoli, izmed časnikov pa le one, ki se smejo tudi na ulicah prodajati. Dozdaj takih krivic knjigotržcem nij bilo trpeti, celo pod restavracijo ne, in stali so le pod navadno sodnijo. Končno se govori o upeljavi časniškega štempeljna, kar pa se bo težko izpeljalo, ker so vsi časniki, od pobožno-monarhičnega „Universa“ do brezvrsko-rudečarske „République française“ zoper to. Že davek od papirja je za časnike huda môra, in „Figaro“ sam plača tega davka nad 200,000 gl. na leto.

Španski republikanci in Karlisti se bodo pri Tolozi menda spoprijeli. Toloza ima provijanta za tri mesece, in je dobila še dosti vojaške pomoči. Sicer se tudi misli, da se Moriones zdaj, ko je Karliste od Toloze pregnal, povrne na operacijsko podlago ob Ebru. — Vlada je izvolila vojni svet, ki bo pogledal plan brigadnika Lopeza Donata, kako bi se kubanski upor končno potlačil. „Virginijevo“ vprašanje je vendar iz sveta spravljeno. Kastelar je obiskal ameriškega poslanca Sicklesa, ter mu oficijelno obznanil, da se je „Virginus“ v Bahiahondi neki ameriški ladiji izročil, in da so ne brodniki ameriškemu brodogovju v Santjagi izročili.

V **Italiji** se jim menda ne mudi bog ve kako, da bi upeljali splošno pravico glasovanja. V poslanski zbornici je 17. t. m. poslanec Cairoli razvijal svoj predlog, po katerem bi imel vsak državljani, ki je 21 let star in pisati in brati zna, volilno pravico. Minister notranjih zadev je na to odgovoril, da kakor njegov prednik Lanza tudi on ne bo branil, da predlog pride v posvetovanje, a da bo pri obravnavanju svoje uzroke proti splošni pravici glasovanja povedal. Zbornica je potem sklenila, da bo prematrala Cairolijev predlog.

Marokanski sultan je šel proti Fezu, da bi napadel prestolnega pretendenta Emkadija, ki je s se svojo vojsko pred Fezom.

Amerikanske finance tudi ne stojé tako, kakor bi morale. Državni tajnik pravi, da se državni dohodki manjšajo. Bati se je deficita 30 milijonov in naložiti se morajo večji davki. Zbornica reprezentantov je sprejela resolucijo, ki je proti povišanju davkov, in ki kabinet terja, naj stroške reducira. Kongres je popolno proti temu, da bi se davki povišali.

Dopisi.

Iz Zagreba 19. [Izv. dop.] Predsednik našega sabora Jovan Živković sklical je narodne zastopnike na ponedeljek 22. t. m. v Zagreb. V svojem pozivu pravi, da se imajo vrlo važne in vrlo silne stvari rešiti. Če se sabor na božične praznike v zasedanje sklicuje, morajo gotovo zelo važne in zelo silne stvari temu povod biti. Praša se: kakšne so

te stvari? „Obzor“ pravi, da zakon o zadrugah, zakon o odgovornosti vlade in zakon o neodvisnosti sodnij. To so res važni in potrebni zakoni, a tako silni vendar nijso, da ne bi mogli še črez božične praznike čakati. Silnost mora tedaj v čem drugem ležati. Na to tudi „Obzorove“ mistične besede merijo, da saborski predsednik nij na svojo roko in po svoji volji božično saborsko zasedanje odredil. Za saborskim predsednikom stoji tedaj še nekdo drugi. Kdo? — Šepeče se na uha, da Deakova stranka in ogerska kriza. Brž ko ne se hoče naš sabor upotrebti za kakšno manifestacijo v prilog in vtrjenje Deakove stranke. Nekaj posebnega tiči pa vsakako v tem toliko nujnem sklicanju sabora.

„Nar. Novine“ javljajo, da so zadobili sledeči zakonski članki prejšnjo kraljevo sankcijo: zakonski članek o reviziji nagodbe, zakonski članek o osnovanju javne deželne blaznice (ludnice), zakonski članek o urbarskih zadevah in zakonski članek o proračunu za leto 1874.

Domače stvari.

— (Banka „Slovenija“) je imela predvčeranjem odborovo sejo. Poroča se nam, da bode g. Ivan Vilhar na prošnjo družih odbornikov še ostal v odboru in direkciji do običnega zbora, — za to nij bilo volitve novega direktorja.

— (Stolni dekan Supan) je bil le zavoljo prestopka razžaljenja časti obsojen na 20 gold. kazni, a ne na zapor, kakor se je zadnjič poročalo nam.

— (V Šoštanji) se je naredilo bralno društvo.

— (Iz Ptuj) se piše 20. decembra: Umrli je včeraj pri sv. Urbanu blizu Ptuj gosp. Marinič, velikoposestnik in v svoji okolici jako spoštovan mož. Bil je pokojni jako delaven in zapustil je svojim lepo premoženje; imel pa je on tudi v narodnem in političnem obziru jako mnogo upliva, a žalibog da je svoj upliv upotreboval proti svoji narodnosti in krvi. Marinič bil je zvest prijatelj ptujskega nemškutarja Strafele, in je v okrajnem zastopu, čegar ud je od prvega časa bil, zmirom nasprotoval narodnim zahtevam. Tudi pri volitvah v deželni zbor je bil naš nasprotnik.

— (V Komnu na Krasu) so pred 14. dnevi nesli 4 fantje nekega starega fanta (60 let starega) k pogrebu. Na pol pota proti cerkvi se jednemu nosaču — ne vem zakaj — smeh spusti. G. kaplan „Jože“ zagrmil nekoliko nad nosači. Le-ti razžaljeni mrliča doli polože in gredo domov. — Gosp. „Jože“ so bili prisiljeni mrliča varovati, spremljevalci so pa šli v vas drugih nosačev iskat.

— (Zvit mož.) Piše se nam: Teletar Mužek iz Kobiljeglave na Krasu gre 19. novembra t. l. iz Trsta domov. V Skopnem se mu pridruži nek človek v obleki pol kraški pol manderjanski in pripoveduje, da gre kravo s teletom kupovat, ter prosi Mužeka, če zna za kako kravo in da-li mu hoče mešetariti. Teletar zadovoljen gre s tem tujcem v bližnjo vas Koprivo kjer si je dal več krav pokazati, potem ga pa Mužek v svojo vas pelje in ker se je že noč delala, pelje ga v svojo hišo v prenočišče. — Okolo 3. ure zjutraj prosi tujec Mužeka, naj skuha kave,

da bosta šla v drugo vas krave iskat. V tem času, ko je hišni gospodar kavo kahal, si je pa tujec najboljšo obleko gospodarjevo oblekel in s hiše nevidno zginil, vse iskanje nij ničesa koristilo.

— (Iz Konjic) se nam piše: Goveja kuga je pri nas čedalje hujša. Pri Bezenšku so ubili 18, pri Hasenbihlu 11 in pri našem konjedercu 7 goved. Govore, da je nek tržan kriv te nesreče.

— (Na živinski kugi) je do 16. t. m. v ptujskem okraji erknulo 18 živinčev in 57 jih je bilo zaradi bolezni ubitih.

— (Živinska kuga) v ptujskem kraji — kakor se nam piše — še zmirom hudo razsaja. Palo je in pobilo se je že več kot sto goved. Kako in kedaj da bode konec tej nevgodi, nij razvidno. Želeti bi bilo, da se tisti, ki je kugo iz Hrvaškega po kontrobandirani živini v naše kraje zatrosil, ostro kaznuje. Sum leti v tej zadevi na necega mladega mesarja v mestu, ki je že v jeseni zaradi uvažanja kužne živine na 1300 gold. globe obsojen bil.

— (Iz Celja) se nam piše 19. dec.: Goveja kuga se jako nevarno širi po Savinski dolini. Iz konca nastala je v okraji ptujskem ter se je potem širila dalje in že 14. t. m. so jo imeli v Konjicah in v Rogateci. Najstrogejše naredbe graškega namestništva, c. kr. okrajnih glavarstev so se razoznanile, a vendar je pridrla že 17. t. m. v Frankolovo, Doberno in Šent Jurij pod Rifnikom, kjer pa so le povsod en bolesten slučaj konstatirali. Deželni živinozdravnik dr. Klingan je moral se brzo peljati v Konjice, ker so bili vsi celjski živinozdravniki uže imeli po družih krajih nad glavo opraviti in dr. Kočever se je odpeljal v Ptuj, kjer je nastala epidemična bolezen tifus. — Po mejah so se razpostavile obilne vojaške straže in vsako barantanje in prevažanje govedine se je strogo prepovedalo. Graško namestništvo pa je javno razglasilo vse slovensko štirsko za kužnosumljivo; celovsko, mariborsko, ptujsko in brežko, kakor tudi krško okrajno glavarstvo je prepovedalo živinske sejme ter množilo mejne kordonske straže. — Ravno kar došlo je zopet poročilo, da še po družih krajih blizu Celja nastaja goveja kuga in izvedeni ljudje pravijo, da bode kmalu vsa savinska dolina skusila gorje, ako se ne bode najstrogejše izpolnovalo potrebnih sredstev.

— (Ješč osel.) Piše se nam: Preteklo leto je imel nek kovač v Skonem na Krasu osla, katerega je prav z ljubeznijo krmil. Neki dan mu ponuja kosček kruha. S kruhom vred pa zagradi osel možev palec na roki. Kmet vpije, a osel grize in drži brez usmiljenja palec toliko časa, dokler ljudje na pomoč ne prilete in oslu gobec s silo ne odpro.

Razne vesti.

* (Kapucinada.) Ko se je v francoski narodni zbornici posvetovalo o budgetu za ministerstvo lepih umetnosti, je imel jezuitovec de Gavardie sledečo kapucinado: „Vsi umetelniki štirinajstega in petnajstega stoletja so bili prej teologi, pozneje še le umetelniki. Jaz ne bom dejal, da so bili veliki umetelniki doktorji kanoničnega prava, a iskali so pravega vira vsake umetnosti, in svoje zasluge nijso iskali v tehničnih zvižajah, kakor jih napredki v fiziki dandanes vsakemu ponujajo. Zakaj dandanes nemamo velikih pesnikov, velikih pisateljev? (Lejte, lejte, na levi). Tudi vaš Viktor Hugo je

svojo najboljšo inspiracijo iz religioznih in monarhičnih idej zajemal. Le teologija daje tako siguren, jasen in matematično-natančen poduk (smeh), da more umetelnik v njej temeljne pogoje svojega ideala najti. Dandanes že človek ne more iti na sprehod, da bi se ne videlo kake nesramne podobe; deklice iz marmorja kažejo brez vse srmožljivosti svoje naravne krasote; gospoda, to podobarstvo se mi zdi prerepublikansko, to so podobe, ki se morajo zares sankiloti (brezhlavniki) imenovati (strašen smeh.) S tem, da so se šole dale posvetnim rokam v oblast, se je omika nemogoča (!) storila. Za moj specijelni namen bi jaz priporočil nadzoren svet, ki bi obstal iz udov umeteljniške akademije, bogatih cerkvenih zidarjev, škofov in sploh duhovnikov. Naučni minister naj ta moj predlog dobro premisli“.

Poslano.

Vsem bolnim moč in zdravje brez leka in brez stroškov.

Revalescieri du Barry

v Londonu.

Odkar je Nj. sv. papež po rabi izvrstne Revalescieri du Barry srečno zopet ozdravel in je mnogo zdravnikov in bolnišnic njeni učinek pripoznalo, ne bo nikdo več nad motjo te drage zdravilne hrane dvomil in navedemo sledeče bolezni, katere brez porabe zdravila in brez stroškov odscrani: bolezni v želodci, v živcih, na prsah, pljučah, jetrah, na žlezah, na slizni koži, v dušnjaku, v mehurju in na ledvici, tuberkole, sušico, naduho, kašelj, neprebavljivost, zapor, dristo, nespečnost, slabost, zlato žilo, vodenico, mrzlico, vrtoglavico, naval krvi, šumenje v ušesih, medlico in bljevanje tudi ob času nosečnosti, skalno silo, otožnost, sušenje, revmatizem, protin, bledico. — Izpisek iz 75.000 spričeval o ozdravljenju, ki so se vsem zdravilam zoperstavljale:

Spričevalo št. 73.877.

589, Wienerthorgasse, Ofen.

28. februarja 1872.

Samo 2 dni sem užival Revalescieri. To izvrstno zdravilo je pri meni, v mojem obupnem položaju čudeže storilo, zaradi česar to zdravilno sredstvo smelo drugo razodetje za trpeče človečanstvo imenujem. Izvrstna Revalescieri me je od nevarnega katara na pljučah in v dušnjaku, od vrtoglavice in tiščanja v prsih odrešila, katere so vsem lekom kljubovale. To čudežno zdravilo zasluži torej največjo hvalo in se more trpečemu človečanstvu najboljšje priporočiti.

Florian Köller,

c. k. vojaški upravnik v pokoji.

Tečnejši kot meso, prihrani Revalescieri pri odraslih in pri otrocih 50krat svojo ceno za zdravila.

V plehastih pušicah po pol funta 1 gold. 50 kr., 1 funt 2 gold. 50 kr., 2 funta 4 gold. 50 kr., 5 funtov 10 gold., 12 funtov 20 gold., 24 funtov 36 gold., — Revalescieri-Biscuiten v pušicah 2 gold. 50 kr., 4 gold. 50 kr. — Revalescieri-Chocolatée v prahu in v ploščicah za 12 tas 1 gold. 50 kr., 24 tas 2 gold. 50 kr., 48 tas 4 gold. 50 kr., v prahu za 120 tas 10 gold., za 288 tas 20 gold., — za 576 tas 36 gold. — Prodaje: Barry du Barry & Comp. na Dunaji, Wallfischgasse št. 8, v Ljubljani Ed. Mahr, v Gradcu bratje Oberanzmeyer, v Innsbrucku Diechtl & Frank, v Celovcu P. Birnbacher, v Lenu Ludvig Müller, v Mariboru F. Koletnik & M. Morič, v Meranu J. B. Stockhausen, kakor v vseh mestih pri dobrih lekarnah in specerijskih trgovcih; tudi razpošilja dunajska hiša na vse kraje po poštinih nakaznicah ali povzetjih.

Opomenica.

Konkurzi: Na deželni sadje- in vinorejni šoli na Slapu služba veznika z 80 gold. na leto in stanovanjem, do konca decembra 1873 pri kranjskem deželnem odboru. — Pri okrajni sodnji v Mokronogu služba sluga s 300 gld. event. 250 gld. in 25% priklade z obleko, do 17. jan. 1874 pri predsedništvu okrajne sodnije v Novem mestu. — Učiteljska služba v Mengšu s 400 gold., do konca decembra t. l. pri okrajnem šolskem svetu v Kamniku.

Tuji.

21. decembra.

Evropa: pl. Hainau iz Gorenjskega. — Ringer iz Suchen.

Pri Elefantu: Knez Salm-Reifferscheid iz Celja. — Ferrari iz Bocna. — Mann, Bolgatti iz Trsta. — Gruber, Fischer iz Dunaja. — Mikuš iz Brežic. — Spitzer iz Dunaja. — Grof Lichtenberg iz Prapreč. — Gospa Hočevnar iz Vel. Lašč.

Pri Maliču: Savatia Knezevic iz Trsta. — Čvje iz Gradca. — Schware, Jentel iz Dunaja. — Skarje iz Kranja. — Mali iz Tržiča. — Durstmiller iz Brna. — Eppich iz Kočevja. — Luhsch iz Keltenberga. — Braumiger iz Klana.

Pri Zamorcu: Metličič, Tegner, Maurer iz Verone. — Rimpler iz Ptujega.

Dunajska borza 22. decembra

(Izvirno telegrafsko poročilo.)

Enotni drž. dolg v bankovcih	69 gld. 50	kr.
Enotni drž. dolg v srebru	74	—
1860 drž. posojilo	102	25

Akcijske narodne banke	994	—
Kreditne akcije	238	25
London	113	50
Napol.	9	11
C. k. banki	—	—
Srebro	119	—

Luč lepa

Najnovejša petrolejske varnostne svetilnice z najboljšo konstruiranim metalnim hranilnim lučnikom (1 plamen daje 6 svečnih luči), neprepirno najlepša svečeva in vendar 50 percentov prihranbe proti vsakemu drugemu svetilu. Da se ne bi bilo bati konkurence, so cene neslišno nizko postavljene. Za najboljšo kvaliteto se garantira.

- 1 kuhinjska svetilnica s steklom in stenjem (doht) vred kr. 45, 60.
- 1 kuhinjska, stenska ali viseča svetilnica, kompletna kr. 85, gld. 1.20, 1.50.
- 1 čedna sobanska svetilnica, celo kompletna gld. 1, 1.20, 1.50, 1.80.
- 1 najlepše oprave, celo kompletna gld. 2, 2.50, 3.
- 1 salonska svetilnica, bogato dekorirana, superfinna gld. 4, 5, 6, 8, 10.
- 1 svetilnica za studiranje ali delo z zastorom gld. 1, 1.50, 2.
- 1 stenska svetilnica za hleve, prednje sobe itd. kr. 90, gld. 120.
- 1 viseča svetilnica za hleve, prednje sobe itd. kr. 90, gld. 1.50, 2.
- 1 viseča svetilnica za fabrike, delavnice, poslovnice gld. 2, 2.50, 3.50.

Luč dobra

1 viseča svetilnica za obednice s škripecem, prečna gld 6, 8.

1 viseča svetilnica za obednice, najfinejša, sorta, bron pozlačen gl. 15, 20, 25.

Cene svetilnic se razumevajo kompletno s stenjem in steklom vred.

- 1 svetilnični zastor, majhen, srednje fin kr. 5, fin kr. 10, najfinejši kr. 15.
- 1 svetilnični zastor srednje velik, srednje fin kr. 25, fin kr. 35, najfinejši kr. 45.
- 1 vatel svetilničnega stenja kr. 4, 6, 8.
- 1 škarje za svetilnico, jeklo kr. 85.
- 1 zastorodržec (branič, da zastor ne zgori) kr. 5.
- 1 cilindričanec (branič, da steklo ne poči) kr. 10.
- 1 mehničen cilindričanec kr. 20.
- 1 podstava za svetilnico, najlepša kr. 20, 30.
- 1 svetilnična čepica, v najlepših oblikah kr. 15, 25, 35.
- 1 škripec za viseče svetilnice gld. 1.10, 1.80, 2.20.
- 1 steklen cilindar kr. 4, 5, 6.
- 1 steklena krogla kr. 20, 25, 30.
- 1 plehasta posoda za 1 funt petroleja kr. 30, za 2 funta 50 kr.

Kupec en gros dobijo rabat.

Bazar Friedman, Wien, Praterstrasse 26.

Luč cena.

Dežni plašči.

Potovalcem, gospodarjem in železniškim uradnikom in sploh vsem tistim, ki so dežu izpostavljeni, priporočamo prav angleški dežni plašč, iz novozoboljšane, nerazdriljivega, nepremočljivega blaga.

Ti plašči presegajo v eleganci in trpečnosti vse druge do zdaj izdelovane. Opoznamiti se mora, da so ti brez vsega šiva, torej niso popravljanija podvrženi, in so tako narejeni, da se dajo tudi pri lepem vremenu na drugi strani kot elegantna vrhna suknja rabiti.

1 kos v navadni velikosti 42 palcev dolg velja 10 gld., vsaka daljša 2 palca veljata 1 gld. več.

Kapuce veljajo kos 1 gld.

Glavna zaloga
fabrike
GOVINS SOHN
v Manchesteru.

Pred mrazom je in bo varovala

Zimska obleka.

Zimsko blago

iz čiste ovčje volne, katera kakor znano telo varuje pred vsakim škodljivim vremenom, in je torej neogibno potrebna, da se zdravje v mrzlem jesenskem in zimskem vremenu vzdrži.

Rokovnice iz najboljšega angleškega volnenega Buxkinga

- 1 par za gospode kr. 60, 70, 90.
- 1 " " " podložene kr. 70, 90, gl. 1.20.
- 1 " " " dvojne, najfinejša tambur. gl. 1, 1.20, 1.40.
- 1 " " " gospe kr. 40, 60, 80.
- 1 " " " fino podložene kr. 60, 80, gl. 1.
- 1 " " " dvojne, najfinejša tambur. kr. 80, gl. 1.20.
- 1 " " " otroke, po velikosti kr. 30, 40, 50.
- 1 " " " podložene kr. 50, 60, 70.

Potni in drugi šali

iz najčistejših volne, najlepše načrtani.

- 1 šal za gospode kr. 70, 90, gl. 1.20, 1.50.
- 1 " " " dvakrat tako dolg gl. 1.50, 1.80, 2.
- 1 " " " otroke kr. 40, 60, 80.

Žilni grelci, najboljše vrste.

- 1 par za gospode kr. 25, 30, 40, 50.
- 1 " " " gospe kr. 25, 35, 45.
- 1 " " " otroke kr. 15, 25.

Zdravilni prsniki iz najčistejših drevesne ali ovčje volne.

Taki varujejo po zimi premrazenja, torej so zelo priporočljivi.

- 1 za gospode kr. 90, gl. 1.20, 1.40.
- 1 " " " najfinejši gl. 1.50, 2, 2.50.
- 1 " " " gospe gl. 1.20, 1.40.
- 1 " " " najfinejši gl. 1.80, 2.50.
- 1 " " " otroke kr. 70, 85, gl. 1.
- 1 " " " najfinejši gl. 1.20, 1.50, 1.80.

Zdravilne spodnje hlače.

- 1 par za gospode gl. 1, 1.50, 2.
- 1 " " " najfinejši gl. 1.50, 2, 2.50.
- 1 " " " gospe gl. 1.20, 1.80, 2.50.

Dolge in kratke zdravilne nogovice iz čiste volne.

- 1 par za gospode kr. 30, 40, 50, 60.
- 1 " " visokih za gospe kr. 70, 80, 90, gl. 1.
- 1 " " za otroke kr. 25, 35, 45, 60.

Zimske srajce iz najfinejših volne, nove šege in lepe, prsa s svilno montirane.

- 1 za gospode gl. 2.50, 3, 3.50.
- 1 z bogato obšitim naprnikom gl. 4.50, 5.50.

Šlps za gospode in gospe, jako lep.

- 1 velja kr. 20, 35, 45, 65.
- 1 " " iz svile kr. 50, 60, gl. 1.

Velika izbirtka ovratnic za gospode in gospe

- iz lijske svile, male, bele gl. 1.
- " " " vezane gl. 1.50.
- " " " velike, raznobarvne gl. 2, 2.50, 3.50.

Trebušni povaji iz ovčje volne.

Eden 50 kr.

Cepice za gospe in deklice.

Po najnovejši šegi in najlepše.

- 1 za gospe gl. 1.80, 2.50, 3, 3.50.
- 1 " " deklice kr. 60, 80, gl. 1.20, 1.50.

Prednaznamovano obino založeno blago se take vrste dobiva edino le pri

Bazar Friedman, 26 Praterstrasse 26.

Kupcem na debelo se cena znižja.

(294—10)

Bašliki iz najboljšega sukna.

- 1 lep z vrvicami gl. 1, 1.50, 1.80.
- 1 najfinejši s svilno vezan gl. 2, 2.50, 3.
- 1 za otroke kr. 90, gl. 1.20, 1.50.

Muf za gospe in otroke.

- 1 za gospe, jako lep gl. 1.80, 2, 2.50.
- Cela garnitura, muf in ovratnik gl. 3.50, 4.50, 6.
- 1 za deklice gl. 1.50, 2.

Celo novo za to sezono.

Ogrinjala za gospe in deklice: bela, vijolasta, rdeča, modra.

So vsa iz berlinske volne z najlepšimi načrti.

- 1 za gospe gl. 1.20, 1.80, 2.20, 2.80.
- 1 največje, za ogrinili gl. 3.50, 4, 4.50, 6.
- 1 za deklice kr. 60, 80, 90, gl. 1.20.

Eugenie-čepice

iz najfinejših berlinske volne, s svilno podložene in bogato s penkljami obšpane.

Ena gl. 4.50, z vratnim delom gl. 5.50.

Posebno za gospode.

Jako lep predarajnik za gospode iz najbolje volne s fino prešitimi prami, ovratnikom in luknjami za rokave, tako da se lahko nad vsako srajco nosi, kinča in greje.

Eden 60 kr.

Lovske nogavice, visoke.

- 1 par, velikih, najboljših gl. 1.30.
- 1 " " največjih in najboljših gl. 1.60, 1.90, 2.30.

Kamašnje najfinejše.

- 1 par, visokih za gospe gl. 1.20, 1.50, 1.80.
- 1 " " za otroke kr. 60, 70, 80, 90.

Kosmati ovratniki za gospe.

Silno lepi, za na plese in vhode.

Eden gl. 2.50, 3.50, 4.50, 5.

Otročja oblačila iz ovčje volne.

- 1 kr. 60 do 80.
- 1 z rokavi, lepo napravljena gl. 1.20, 1.50, 1.90.

Podplati

kot vloga za vsakovrstno obuvanje, vzdržujejo noge suhe in tople, so tedaj zdravju posebno ugodni.

- 1 par za gospe in otroke 25 kr.
- 1 " " gospe 30 kr.

Najnovejše za zimo.

Le 5 goldinarjev

velja popolno angleška zdravilna obleka. Je iz amerikske naravne koštrunske volne in kot kavčuk raztegljiva, ki telo hitro ogreva in je v vedno lehkem izparjanju vzdržuje. Ta obleka varuje po tem premrazenja, kakor tudi drugih bolezni.

Taka obleka za gospe ali gospe obstoji iz: srajce, hlače, 2 parov kratkih ali dolgih nogavic, 1 para žilnih grelcev, 1 para vlog za čevlje.

To vse skupaj velja le 5 gld.